

בשלח (345)

זהו מצד ידו החזקה שלו שכובש את כעסו ושותק למכעיסים. למדנו מכל זה מעלת השומע חרפתו ושותק ואשר בזה אנו משבחים את הקב"ה כביכול שעושה עצמו כאילם ששומע חרפתו ושותק. וכבר אמרו חז"ל (אבות ספ"א): שמעון בנו אומר כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה ופ' הרע"ב: מי ששומע חרפתו ושותק. *ספר "יערב נא שיחי"*

ה' מלך, ה' מלך, ה' מלך, ה' ימלוך לעולם ועד
ה' ימלך לעולם ועד (טו.יח)

פסוק מחודש: המשפט: "ה' מלך ה' מלך ה' ימלוך לעולם ועד" מפרק התפילה "יהי כבוד", מורכב בעצם משלושה פסוקים: "ה' מלך עולם ועד אבדו גוים מארצו" (תהלים י. טו), "ה' מלך גאות לבש" (שם צג.א), ו"ה' ימלוך לעולם ועד" (שמות טו. יח) וחז"ל צירפו פסוקים אלו ועשאום כעין פסוק אחד. ולכאורה לא מצינו דבר זה בשום מקום, ואדרבה, בכל מקום אנו יודעים ש"כל פסוק דלא פסיקא משה לא פסקינן" (ברכות יב:), אין לקרוא חצי פסוקים. וכאן לא רק פסקינן, אלא חז"ל לקחו חלקים משלושה פסוקים ויצרו כביכול פסוק חדש. והדבר צריך ביאור. אלא שבענין הנהגת מלכות השי"ת אנו מוצאים שלושה מצבים: יש מצב של "ה' מלך", ויש מצב של "ה' מלך" ויש מצב של "ה' ימלוך", לעתיד לבוא: "והיה ה' למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", יבוא יום שתתגלה מלכות של הקב"ה בתפארתו וכל העמים יכירו שהקב"ה הוא מלך העולם. לכן, מכל הפסוקים הנ"ל תיקנו חז"ל פסוק אחד, להדגיש כי העבר, ההווה והעתיד שווים הם. המצב תמיד כך ולא ישתנה לעולם. *רב פינקוס זצ"ל בספרו "תפארת שמשון"*

ותען להם מרים שירו לה' פי גאה נגאה סוס ורקבו רמה
בָּיָם (טו.כא)

ותען להם מרים. מה הן שאלו? ועוד, ותען להם מרים וכו' "וְרָקְבוּ רָמָה בָּיָם", יש לעיין מדוע מרים אמרה דוקא פסוק זה? ותירץ ב"כרם חמד" שהרי אמרינן נשים במה זכיינן (ברכות יז.) שממתינות לבעליהן, יוצא שהם טפלות לבעלים. ואמנם כאשר הציעה מרים לנשי ישראל לצאת בתופים ובמחולות, לשיר ולהלל לה' על כל הניסים והנפלאות שעשה לעמו, תמהו על כך נשים חכמניות הטענה, שמאחר ופטורות הן מתלמוד תורה, ותפקידן היא לשאת בעול הבית וגידול הילדים, מה להן לצאת במחול על היציאה ממצרים שהיא פרוודור לאלה הצועדים לקראת קבלת התורה, ובמילים אחרות נשים במה זכיינן? "ותען להם מרים", ענתה ואמר להן ברוב

וְאָתָה הָרַם אֶת מִטְּךָ וּנְטָה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם וּבִקְעָהּוּ (יד, טז) מובא בספר משנת הרא"ש וז"ל: שמעתי מפי אבא מרי ע"ה שקריעת ים סוף לא נעשית במטה, והטעם לפי שהיו מעליבים ומלעיגים על משה מלאך ה' והיו אומרים מה כוחו ומה טיבו של משה, והלא הקטן ממנו אילו היה מטה האלוקים בידו יעשה נסים ונפלאות כמוהו, אז ראה והשקיף אל קנא יושב בשמים וצוה למשה עבדו "וְאָתָה הָרַם אֶת מִטְּךָ", פירוש הפרישו ממך, לשון תרומה, "וּנְטָה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם וּבִקְעָהּוּ", וכן עשה. וזהו שאמר הפסוק (להלן לא) "וַיֹּאמְרוּ בְה' וּבְמֹשֶׁה עֲבָדוּ", אז הרגישו היכולת שהיה ביד משה בלתי מטה האלוקים וחזרו והודו על הראשונות. *להתענן באהבתך*

לראות את חסדי השם ולא רק להאמין בהם
וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת ה' וַיֹּאמְרוּ בְה' וּבְמֹשֶׁה עֲבָדוּ (יד.לא)

מהות האמונה מתבטאת בדברים ומאורעות שאינם מתרחשים לנגד עינינו, דאין באפשרותנו למשש אותם בידיים וביתר החושים שברא הקב"ה לאדם, ולמרות שהחושים לא עובדים, הצטוונו להאמין שההבטחות שניתנו לנו על ידי האלוקים יתגשמו בבוא העת. ככל שאמונה זו יותר שלימה ויותר מוחשית, כך חי היהודי את חייו בשמחה גדולה יותר. הכל יודעים שהצרות החולפות על ראשנו הם לטובתנו, והכל יודעים דכל מאן דעביד רחמנא לטב עביד, אבל לא הכל מרגישים זאת. על כן מוטלת עלינו חובה לקיים לא רק את מה שנאמר: "וידעת היום" (דברים ד. לט), אלא צריך לקיים גם: "והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים בשמים וכו'", ואין עוד" ואם הקב"ה הוא אכן יחיד ומיוחד, בורא כל הנבראים, ברור שכל שנעשה תחת השמים הוא לטובתם ולמענם. למרות הכל, כולנו מייחלים ליום בו נוכל לראות בחוש, ולא רק להאמין בטובות שהבטיח ה' לבוראיו. *רב זילברשטיין שליט"א בספרו "טובך יביעו"*

השומע עלבוננו ושותק, הרי הוא חזק ותקיף
מִי כְמִכָּה בְּאֵלִים ה' מִי כְמִכָּה נֶאֱדָר בְּקִדְשׁ (טו.יא)

הגמרא (גיטין נו:) דורשת הפסוק: "מִי כְמִכָּה בְּאֵלִים ה' מִי כְמִכָּה נֶאֱדָר בְּקִדְשׁ" כך: מי כמוך באלים, מי כמוך באלמים. בכלי יקר כתב נראה שהוא דרשה רחוקה פרש ד"בְּאֵלִים" הכונה לאילמים וגם להוסיף מ"ם, אמנם נראה שאין כונתם להוסיף מ"ם אלא באלים הוא בחזקים כמו שפירש"י, והכי פירושו: כל השומע עלבוננו ומתאפק להיות כמחריש וכובש כעסו הרי הוא חזק ותקיף, כי איזהו גיבור הכובש את יצרו, כך בזמן שהקב"ה שומע ושותק ועושה את עצמו כאילם כביכול

שהחפץ לא יהיה ברשות הקודמת אלא ברשות שאליה הוציא. ולפי זה נראה שאמנם מדין רובו ככולו נחשב שהחפץ נמצא ברשות שהוציא אליה, אך זה לא מספיק בשביל להתחשב שלא נמצא ברשות שהיה שם לפני כן, לכן אינו נחשב מוציא.

הלכה: עשית אוהל כשמשחק: בשו"ע (סי שטו ס"א) נפסק שיש איסור לעשות אוהל, הן של קבע והן עראי. אמנם יש לבאר שאיסור 'אוהל עראי' הוא דווקא בגג ולא במחיצות, כיון שעיקר האוהל הוא הגג. לכן, ילדים המשחקים ועושים אוהל בשבת, יש להזהירם שלא יעשו אוהל עם גג כיון שאע"פ שהוא עראי יש בו איסור, וכל שאסור לעשות, אסור לסותרו. מיהו אם האוהל עשוי אלא שהוא מקופל. מותר לפתחו כיון שאין כאן עשיית אוהל אלא סידור אוהל קיים.

ספר "הליכות שבת" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: הפתגם הוא סיפור קצר על נסיון ארוך

ספר "שמחלה"

חקירה: כל דאלים גבר

מספק אנו משאירים את הנכס אצלו (דין ספק), או שנעשה בוודאי שלו (דין ודאי) (קובץ שיעורים כתובת נה) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: פי האתון: אפיקורוס אחד נטפל ליהודי ירא שמים וקינטרו בקושיות הבל על האמונה בתורה. הנה למשל, ניפנף לעומתו קושיה עצומה, מסופר בפרשת בלק על אתונו של בלעם, שדיברה בלשון בני אדם. וכי אפשר להעלות על דעת, שחמור ידבר בלשון בני אדם! מדד לו הלה כמידתו: למה לא? אם אדם כמוך יכול לדבר בלשון חמורים, אין תימה שחמור יכול לדבר בלשון בני אדם.

ספר "חד וחלק" חלק ג' (דף עט)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, ברוטה מסעודה בת לאה, חיים מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן חמר, ראובן בן איזא, טשא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'וסי חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עוזיא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עוזיא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזיל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מוזל פורטונה. שמחה בת קמיר, אמיל חיים בן עוז עוזיה, רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי.

חכמתה צאינה וראינה בנות ישראל "סוס וְרָכְבוּ רָמָה בָּיָם", לא רק את רוכבי מצרים הטיל ה' לים, כי אם גם את סוסייהם, ובמה אשמו הסוסים? אלא משום שסייעו בידי רוכבים לרדוף אחרי בני ישראל. ואם מידת פורענות כך מרובה עונשם על המסייעים, הרי במידה טובה שהיא מרובה פי כמה ממידת הפורענות, על אחת כמה וכמה מרובה היא שכרם על המסייעים שהרי האשה מסייעת לבעלה ללמוד תורה ובודאי שכרה גדול מאוד. **רב זילברשטיין שליט"א בספרו "נפלאותיך אשיחה"**

וילוננו פל עדת בני ישראל על משה ועל אהרן במדבר (ב.טו.) אמר הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זצ"ל, מי שמחפש להתלונן תמיד ימצא חסרון בכל אדם ואדם. לכן כתוב "ויקנאו למשה במחנה, לאהרן קדוש ה'" (תהלים קז. טז). הרי משה ואהרן נבדלו זה מזה, ולכל אחד היתה דרך התנהגות משלו. משה התבודד מעם ישראל, כפי שמעיד עליו הכתוב (להלן לג.ז): "ומשה יקח את האוהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה", לעומתו, אהרן היה מעורב עם הבריות, אוהב שלום ורודף שלום, חי בתוך העם ומוצא ענין בכל דבר. אבל לבני ישראל, שחיפשו להתלונן, היו טענות כלפי שניהם. הם טענו נגד משה רבינו שהוא פורש מהציבור, ואינו יושב במחנה. אך היו להם גם טענות כלפי אהרן, למה הוא כל כך מתחבר עם ההמון עם, ואינו מתבדל דיו, כראוי לאדם קדוש כמוהו. **ספר "ילקוט מאיש לרעהו"**

ששֶׁת יָמִים תִּלְקָטְהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבֶת לֹא יִהְיֶה בּוֹ (ב.טו.) מפני מה לא ירד המן בשבת? כתב ה"שפת אמת" חז"ל אומרים (ילקוט"ש רמז רכו): לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן. והיינו כי המן הוא לחם מן השמים, ועל פי דברי המדרש זכו ישראל למן בזכות שהאכיל אברהם אבינו את מלאכי השרת לחם. והרמז הוא שישאל זכו להתעלות למדרגת 'מלאכי השרת', ולפיכך אכלו את המן, שעל פי חז"ל זהו לחם שמלאכי השרת אוכלים, כיון שאין בו פסולת והוא נבלע באברים. ואף אמנם שהיה המן רוחני, מ"מ בעת ירידתו לעולם הוא התלבש בגשמיות. מטעם זה לא ירד המן בשבת, כיון שצריך איזו התגשמות, ובשבת אין מציאות של 'התגשמות'. אדרבה, קדושת שבת היא למעלה מדרך הטבע והבריאה, "כי בו שבת מכל מלאכתו", ובשבת מתעלה הבריאה לדרגה של "מעין עולם הבא", לכן לא היה מקום לירידת המן בשבת.

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

אל יצא איש ממקומו ביום השביעי (טז.כט)

בשבת (צא): מבואר שבשבת אינו חייב על הוצאה א"כ הוציא את כל החפץ, אבל אם משהו נשאר ברשות שממנה הוציא אינו חייב. ומקשים מדוע שונה מכל התורה שרובו ככולו. ונראה לומר שבשבת לא די שהחפץ יצא לרשות אחרת, אלא צריך שלא ישאר ברשות הקודמת, משום שהוצאה היא רק כשעושה

